

Del vilanovisme del segle XXI

Ara que la ciutat s'ha fet gran , pretén reinventar-se i busca amb neguit nous referents, potser és un bon moment per preguntar-nos: què en queda avui del *vilanovisme* ?. No, no us espanteu, no estic en mans del psicoanalista - encara ! - ni pretenc fer una regressió sociològica o política en el túnel del temps. Ben cert que les coses han canviat, però perviuen en nosaltres essències, caràcters, vicis i virtuts i, qui sap ?, si aquests i altres trets del nostre tant pregonat com ignorat *vilanovisme*. I ara, de què ve tot això ?.

El febrer de 1984 - aviat en farà trenta anys - el Francesc-Marc Álvaro publicava a la revista Foment l'article "*I del vilanovisme què ?*". Un títol suggerent i provocador que anava acompanyat de l'afegit *Vell mot i nou repte a la imaginació*. En aquell text, l'amic Francesc-Marc, que tot just encetava els seus disset anys - mostra evident de precocitat i d'una clarividència que ja no l'abandonaria - hi reivindicava la feina feta en èpoques fosques i sota el paraigües d'un *vilanovisme* que, més endavant, altres van voler encongir i ridiculitzar. No en faré aquí ni l'anàlisi ni el balanç del que fou aquella doctrina tant singular com, probablement, necessària. Sembla evident que alguns es mogueren per l'estimació a la ciutat, altres en feren una extensió de fidelitat al país i d'altres n'utilitzaren la plataforma per vestir convenientment el seu col·laboracionisme amb el règim franquista. Però tornem al que m'interessa. El que Francesc-Marc Álvaro suggeria llavors era reformular el *vilanovisme* i posar-lo al dia a partir de dos condicionants que avui considero continuen essent vàlids: fer-ho en el marc de la catalanitat i - lluny del que podria semblar i fugint de localismes - fer-ne una interpretació ampla i suggeridora que permeti fer aportacions generals en termes de país.

Francesc-Marc acabava dient *no enderroquem la casa del vilanovisme, rehabilitem-la, impregnem-la de modernitat i postmodernitat, de nous aires, d'avantguardes clàssics, de llum. Que valgui la pena haver nascut on havem nascut*. Fa molt de temps que el *vilanovisme* resta amagat al bagul dels records. El mot feia nosa, primer a la postmodernitat tramposa i després a la globalització desorientada.

Dit això, qui subscriu - i abans de prendre mal - té el sòlid i inexpugnable convenciment que l'associacionisme té molt a dir en el desenvolupament i projecció d'una ciutat que ha de permetre l'encaix de nous models. Potser aquest teixit associatiu haurà de ser el dipositari d'aquest renovat *vilanovisme* i també la fórmula més capaç d'organitzar-nos davant el repte comú que avui ens ocupa i il·lusiona tot fent camí cap un nou país. En aquest treball en equip el poble va un pas per davant, i això vol dir moltes coses.

Tenim exemples més modestos i propers. Parlem de Sitges com a model ,... i ara sí que prendré mal !. Tenen un moviment associatiu potent i una veritable militància cap a les seves tradicions que s'ha articulat eficaçment per evitar de diluir-se en un cosmopolitisme que no sempre reconeix i valora les especificitats.

Tornem a casa. En aquest afany de reconstruir ciutat, models i esperances, potser no hi calen les renúncies radicals. El reciclatge, a diferència dels projectes llampants de cartró-pedra, no omple titulars, però seria convenient d'aprofitar alguns dels actius que ja tenim, posar-los en valor i projectar-los en la direcció adequada. Hem de positivar el que som i el que tenim sense complexos. Potser aquest és el repte i potser aquest és el *vilanovisme* del segle XXI. No cal que hi perdem un minut mirant enrere ni gratar en el pou de les imperfeccions. Per sort, tenim una ciutat on el passat se'ns manifesta a cada instant en forma de present. Ens cal reorientar les energies i fer un discurs de ciutat adaptat a les necessitats del segle XXI.

Potser resulti carrincló, però la fórmula és coneguda: convivència, col·laboració, participació, autoestima i creure'ns el melic del món, que ser-ne el cul ja ens ho hem cregut massa temps.

Que el ser vilageltrunencs sigui un estat d'ànim. Llunàtics per sempre, amants de la festa, mediterranis com ningú, vernissats d'aquesta mar salada que ens va parir i saberuts de que res s'aconsegueix sense feina pacient i constant. Viure la nostra condició amb les emocions desbordades, transportats al més profund del nostre jo col·lectiu que es visualitza any rere any en forma de tradicions. Es quan la plaça de les Neus esclata la vesprada del vot del poble, quan les cames ens van soles en escoltar les primeres notes del Turuta, quan veiem salpar Sant Pere envoltat de balls populars, quan el banderer dels Tres Tombs encapçala orgullós una comitiva infinita, quan contemplem la canalla de la Cercavila de l'Imaginari o quan la plaça de la Vila vibra amb el quatre de vuit dels Bordegassos en una mostra d'esforç i multiculturalitat. Aquest hauria de ser el nostre estat d'ànim. Conscients d'un esperit i d'una causa que ens transcendeix, que s'encomana i que genera complicitats. Respostes cerebrals no exemptes d'una sempre mesurada reacció epidèrmica.

El paper de les entitats en aquest procés hauria de ser determinant. Ho va ser en el passat, quan les circumstàncies dificultaven l'acció política i les entitats feien la feina. De com el Foment, el Coro, la Talaia o l'Acord capitanejaren iniciatives lloables i trencadores, a semblança de com ja ho havien fet pretèritament l'Ateneu, la Grècia Groga o l'Associació d'Alumnes Obrers. Reptes que ara es plantegen en temps de normalització cultural - o potser no ? - i que ens convoquen a la nova cruïlla de la Catalunya sobirana. Acabo.

Deia el Francesc-Marc: *Vilanovisme és un conjunt d'actituds que volem renovades, és una manera d'estar i de fer a un lloc determinat, una conducta imaginativa, creativa i progressista que haurà d'estar per damunt dels*

interessos de partits i grups, sense perdre el fil conductor de la catalanitat. És crear, passejar per la rambla, conversar, investigar, ironitzar ...

Doncs això, res que no sapiguem fer. Un reciclatge en fons i forma, reutilitzable i adaptat als nous temps. Benvinguts al *vilanovisme* del segle XXI.

Albert Tubau

(Article publicat al Diari de Vilanova el 22 de novembre de 2013)